

ERDÉLYI GAZDA

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a gazdaközönseget, hogy az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

Állandó Gazdasági Gépkiállítását (Mintaraktár.)

a folyó év őszétől a belvárosba, az Erdélyi Gazdasági Egylet helyiségeivel egy épületbe, Petőfi-utca 7. szám alá helyeztük át.

Intézményünk célja: az, hogy a gazdaközönseget, minden mezőgazdasági gép és anyag szüksége, beszerzésénél támogassa és hogy jutányos árú és méltányos feltételek mellett — megbízható és szolid árúkat közvetítsen.

E cél elérésére most már a megfelelő eszközök is rendelkezésünkre állanak:

1. Mintakiállításunkon a legelső rangú hazai szolid gyárak készítményei láthatók,
2. A velünk összeköttetésben álló gyári cégek közönsegünk részére a legmesszebb menő % engedményeket nyújtják.
3. Megrendelések közvetítésére külön irodánk és megfelelő szakembereink van.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Állandó Gazdasági Gépkiállítása. 576.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb

napi árban

HALDEK

magnagykereskedése,

József főherceg ő. es. és kir. Fensége udvari szállítója

Budapest, (926)

Károly-körút 9. szám.

Matutsek József férfi- nő- és gyermek-cipész-üzlete Kolozsvárt, Főtéri Status-palota, Szentegyház-utca 3. sz.

Ajánlja dúsan berendezett

Cipőraktárát.

951

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövetségű anyagokat.

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakemberi munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

Kitüntetve több ezüst, bronzéremmel és oklevéllel.

— Alapított 1885. — — Alapított 1885. —

Muntyán Béla

polgári és katona szabó

Kolozsvárt, Farkas-utca 8. szám.

Megrendeléseket elfogadok és a legújabb divat szerint készítek polgári, ugyszintén katonai és hivatalnoki egyenruhákat, valamint a legeredetibb izlésű magyar és diszmagyar öltönyöket.

Teljes tisztelettel

Muntyán Béla

szabó mester.

(896)

A ki birtokára

jelzálog-kölcsönt

akar felvenni, forduljon bizalommal a

Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Bpest, V. ker., Géza-utca 2. sz. (saját ház).

Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főképpen azonban, hogy a közép- és kisbirtokosok segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 kor.-tól kezdve ad.

A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhen. Az előző kölcsönöket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölcsön körüli teendőit ellát.

Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 15, 22, 25, 33 1/2, 34, vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti.

Az intézet jelenleg 5% a-os és 4 1/2% a-os záloglevél kölcsönöket ad s az 5% a-os kölcsönök minden levonás nélkül

készpénzben

fizettetnek ki.

(940.)

A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a mi m. kir. osztályosorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 437 à 2000, 803 à 1000, 1528 à 500, 140 à 300, 34450 à 200, 4850 à 170, 4850 à 130, 100 à 100, 4350 à 80, 3350 à 40. Összesen:

14.459.000 korona, azaz Tizennégy millió 459.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 9791 2 6567 3 25325 4 37423 5 38969	1 8558 2 26277 3 35151 4 42264 5 51634	1 92702 2 3059 3 8623 4 26297 5 38181	1 4074 2 10464 3 32718 4 38191 5 44398	1 4086 2 12301 3 35315 4 38196 5 46399	1 17328 2 35347 3 38222 4 48092 5 52566	1 17316 2 35363 3 38235 4 48059 5 53090	1 36461 2 38259 3 48558 4 53707 5 64465	1 35911 2 51367 3 53717 4 64467 5 66009	1 38944 2 51388 3 56301 4 64475 5 66009	1 95395 2 96434 3 96604 4 96610 5 96621	1 109602 2 109622 3 109917 4 109623 5 109623

Mikor van születésnapom?

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Mindenki kísérje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postautalvánnyal való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb f. é. november hó 20-áig (937.)

hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK:

V., Váci-körút 4.
Museum-körút 11.
Erzsébet-körút 54.

TÖRÖK A. és Tsa
BANKHÁZA.
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46/a.

Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet hazánkban.
Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsiült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilenc millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. T. TÖRÖK A. és Tsa bankházának, Budapest.
Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztályosorsjáték I. osztályához darab eredeti osztályosorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A korona összeg } utánveendő.
} utalvánnyal küldöm.
} mellékelve bankjegyekben (bélyegegben). } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím:

Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Mityás király-tér 29 sz. (Bánffy-palota.)
Foglalkozik minden bankszakmába vágó műveletekkel: Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre vagy folyó-számlára (Giro-conto) Leszámitol váltókat, sorsolt értékpapírokat, nyereseményeket. Kölcsönt nyújt értékpapírokra. Folyószámla-hitelt engedélyez értékpapír fedezet mellett, mindenkor a pénzügyi viszonyaihoz alkalmazott előnyös kamatot számítva.

Törlesztéses jelzalog kölcsönök ad: földbirtokra és bérházakra.

Az intézet különös súlyt fektet a következő üzletágakra: külföldi utalványok (Cheques) eladása és vétele Értékpapírok, ércpénzek és külföldi pénznek vétele és eladása a budapesti tőzsde napi jegyzései szeint. Tőzsdei megbízások kivitele. Szelvények díjmentes beváltása. A magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelrusító helye. Sorsjegyek ingyen utánnézetnek.

Örzési letétek részére nagy költséggel épített **páncezelszobáját** és az abban elhelyezett magánpénztárát (Safe deposits) a közönség figyelmébe ajánlva, annak megtekintésére tisztelettel meghívja az érdeklődőket. Üzleti órák 1/9-12-ig, délután 3-5-ig.

Unghváry László
(Czegledi) 300 holdas bormű termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá 10-18 forinttól felfelé saját-termésű rendkívül finom úborok kaphatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfadoncz, akác- és gledi schia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.

935.

Restitutionsfluid
Kwizda fele Restitutionsfluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére. I füveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és utóerősítőül, liczomoknál, inak merevségénél stb., az időmúlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerüzletében és gyógyszerkereskedésben. Forrástár. Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Kornouburg, Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Közvetlen érintkezés a külföldi szaktudósítókkal. 573

Szélmalom-harc. II. *Monostori Károly*. 574

A növények megkarózása. *K.* 576

Tárca:

Növénygyógyászat. *Krenedits Ödön* 574

Kisebb szakközlemények. *Györry Elemér*. 577

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-választmányi ülése. 577

Vegyes közlemények 577

Erdélyi piac ár- és terméstudósítások. 578

Hirdetések

Közvetlen érintkezés a külföldi szaktudósítókkal.

Folyó hó 3-án tartott ig.-választmányi ülésének határozatából az E. G. E. következő fölterjesztést intézte a földművelésügyi miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur,
Kegyelmes Urunk!

A külföldi gazdasági szaktudósítói intézmény Nagyméltóságod által való létesítése joggal kelthetett reményt és bizalmat a gazdaközösségben terményei jobb értékesítésére nézve is. Hiszen minél távolabb van valamely termelő ország termékeinek fogyasztó piacaitól, annál nagyobb szükség van arra, hogy annak a fogyasztó piacnak konjunkturáit megősmérje. Mert az egyes külföldi országok közgazdasága és értékesítési szokásai, áralakulásai és gazdaságpolitikai intézkedései a leghatározottabban befolyásolják saját termékeinknek azokban az országokban való értékesítését s ez által magát termelésünket is.

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy milyen célszerű és üdvös intézkedése volt Nagyméltóságodnak az, hogy a nagyobb fontosságú külföldi államok területére gazdasági szaktudósítókat küldött ki. Valóban, a külföldi gazdasági és gazdaságpolitikai viszonylatok ösmere nélkül terményeink lehető legkedvezőbb értékesítése soha meg nem történhetnék: kárt kellene szenvednünk az elérhető nagyobb haszon elmaradása által.

Kétségtelen, hogy Nagyméltóságod intenciója ez intézmény létesítésénél szorosán összefüggött a magyar mezőgazdasági termelés és kivitel vitális érdekeivel. A mi föladatunk, mint mezőgazdasági érdekvéviselőnek föladata pedig csak az lehet, hogy a létesített célirányos intézményeket képviseltjeink, a gazdák javára minél teljesebben fölhasználjuk. Ez a cél van szemünk előtt most is, mikor Nagyméltóságodtól a külföldi szaktudósítókkal való érintkezés módosítását kérjük.

Nagyméltóságod 1900. 3313/elh. VII/2. számú magas leiratában az érintkezés mikéntjét a következőkben kegyeskedett tudomásunkra hozni:

„Megjegyzem még, hogy hatóságok-

nak, szaktestületeknek s magán személyeknek is módot kívánok adni arra, hogy gazdasági tárgyú és irányú, tehát nevezett szaktudósítói munkakörébe vágó s az illető szaktudósító működési területétől kijelölt országokra vonatkozólag netán óhajtott felvilágosítások és adatok beszerzése céljából szaktudósítói tevékenységét igénybe vehessék, illetőleg kikérhessék. Ily irányú megkeresések ennélfogva a kívánt felvilágosítások és adatok tárgyának és céljának mindenkor pontos és világos megjelölése mellett — esetről-esetre hozám intézendők

A szaktudósítóktól veendő, kívánt felvilágosítások annak idején szintén az én közvetítésemmel fognak az illető érdeklődőknek rendelkezésükre bocsátatni.

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Három konkrét esetre való hivatkozással bátorodunk amaz állításunkat megindokolni, hogy a szaktudósítókkal való ilyen közvetett érintkezés aránylagos hosszadalmassága akkor, mikor a leggyorsabb, sokszor órák alatt megszerzendő értesülés kívánatos, a szándékolt célnak nem felel meg, az elérhető hasznot nem szerzi meg.

Az első eset a múlt év telén a sertés-hús árának Németországban való nagymértékű emelkedése volt, amikor a leggyorsabb és legpontosabb tudósítással kellett volna napról-napra birnunk arra nézve, hogy a kivihető hús mely piacokon, mely napokon és milyen áron értékesülhet a legelőnyösebben.

A második eset az ez évi komlótermés eladásának esélyeinél forgott fenn, mikor az osztrák kereskedőcégek néhány nap alatt vásárolták meg az egész termést, anélkül, hogy gyors és megbízható értesülést szerezhettünk és adhattunk volna gazdáinknak arról, hogy a külföldi terméviszonyok és áralakulatok milyen ár kívánatára jogosították volna föl őket.

A harmadik eset az idejű lóhermag-campagne lefolyása, mely a külföldi, különösen a német heremagterméről elterjedt kedvezőtlen hírek hatása alatt alakult. A magkereskedők távirati értesüléseik alapján nemcsak napról-napra, de óráról-órára is különböző árajánlatokkal álltak elő; napról-napra az osztrák, német

Lóher- és luczerna-

●● magvakért a ●●

legmagasabb árakat

fizeti

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrassy-út 23. szám.

Nagy minták a mennyiség megjelölésével a fenti céghez küldendők.

Terményértékesítésnél ne mulassza el egyetlen **gazda sem a**

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”

532. II.

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

ajánlatát bekérni. — 1 kgrnyi minta beküldése esetén, az elérhető ár felől postafordultával tájékozás szerezhető, kívánatra sürgöny útján is. —

és svájci magkereskedők leveleinek és táviratainak tömege érkezett hozzánk hermag ajánlatok végett s mi a hozzánk fordult gazdáknak képtelenek voltunk azt a leggyorsabb és legmegbízhatóbb értesítést megadni, amivel a kereskedők birtak.

Mind a három esetben hátrányosan éreztük és képviseltjeink kárát látták annak, hogy a külföldi szaktudósítóktól közvetlen gyors és föltétlenül megbízható tudósításokat nem kérhettünk, nem nyertünk.

Az imént előadottak alapján tehát azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a hivatkozott magas leiratának idézett szakasza módosításával

tegye lehetővé Nagyméltóságod, hogy hatóságok és szaktestületek a gazdasági szaktudósítók munkakörébe vágó és működési területére vonatkozó fölvilágosításokat és adatokat egyenesen és közvetlenül maguktól a szaktudósítóktól kérhessék és kaphassák — esetleg a Nagyméltóságodnak való utólagos jelentéstétel kötelezettségével.

Abban a reményben és meggyőződésben vagyunk, hogy Nagyméltóságod méltányolni fogja azokat a fontos érdekeket, melyek a külföldi szaktudósítói intézmény legelőnyösebb és legteljesebb fölhasználásában rejlenek és kivihetőnek fogja ítélni előadott kérésünket.

Mély tisztelettel

Kolozsvár, 1902. nov. 5.

Erdélyi Gazdasági Egylet.

Szélmalom-harc.

II.

Afelett nics többé kétség, hogy a tuberkulin egy oly szer, amely sok esetben kimu-

tatja azt, hogy van-e a marha szervezetében valahol, bárhol gümőkórságos megbetegedés. Megmutatja ezt avval, hogy beoított állatban bizonyos, egészen a szőrszál hasogatásig menő alakban u. n. karakteres reakciót (ojtási visszahatást) kelt, hőfok emelkedés formájában.

A szakember tehát, aki ojtással ezt a reakciót felidézi és eléggé speciálista arra, hogy a karakteres reakción alul maradó, vagy a fölé emelkedő visszahatást a jellegzetestől jól megkülönböztetni tudja, az ép e visszahatásból kimondhat annyit, hogy az állat tuberkulinra reagált, avagy nem, illetőleg előbbi esetben nyilváníthatja, hogy az állatban valahol, bárhol, valószínűleg gümőkórságos állapot forog fenn, de ki nem mondhatja, irásos okmányban még kevésbé bizonyíthatja azt, hogy

1. az az állat kétséget kizárólag gümőkórságban szenved;

2. hogy az a kórság oly helyen fészkel, hogy ragályanyagát a *külvilágba öntheti; avagy*

3. hogy fennforog, de úgy el van rejtve, hogy fertőző anyaga a *külvilágba el nem juthat; vagyis*

4. *veszélyes* tehát előbbi esetben *környezetre; avagy* (utóbbi esetben) *nem veszélyes* arra s talán csak lesz veszélyes akkor, ha az első eset bekövetkezik;

5. nem mondhatja ki tehát a reakcióból a tuberkulózis *csekély*, (kezdeti) *vagy annak magas* (előrehaladott, régi) *fokát sem*, vagyis tehát előbb jelzett veszélyességét, illetőleg a környezetre veszélytelen voltát, és pedig annál kevésbé, mivel

6. nagy fokban tuberkulotikus állatok a tuberkulinra *nem reagálnak*, vagy u. n. atipikusan (nem jellegzetten) reagálnak, amellet pedig

7. ojtott és reagált állatok rövid időn belül újra ojtva, *szintén nem reagálnak;*

8. nem lehet, hogy pör esetén akadjon e világon elfogulatlan bíró, aki visszaitélje az eladónak az állatot mint gümőkórságost, *pusztán a reakció alapján*, mert hiszen oly állatorvos sem akad a világon, aki kimondaná, hogy a tipikusan reagáló állat *de facto* gümőkóros s hogy a nem reagáló *feltétlenül* gümőkór mentes.

Nem mondhatja ki ezt a 6. és 7. pontban említettek miatt sem, de 9. miatt sem, mert *egyéb betegségben szenvedő marhák is mutathatnak gümőkórra utaló reakciót, 1/10%-ben* e vagy többen, az már ez esetben nem lehet döntő.

Igy és nem másképpen állván a dolgok, kérdezem: lehet-e valamilyes számbavehető haszna a tuberkulinozásnak,

a) az adás-vevés-terén, a szavatolás tekintetében;

b) az állatbiztosítás terén, mikor esetleg kárpótlás kérdése forog fenn;

c) a tenyészbika beszerzés esetén, mikor egy másik formájú szavatolás forog fenn;

d) az állatkiállítások és díjazások terén, mikor kedvezményes értékszám adatik a nem reagálásról bizonyítvánnyal bíró állatnak a fölött, a mely be se ojtatott;

e) s általában a gümőkórság elleni küzdelemben, a melyről itt speciáliter szó vagyon.

Lássuk ezt az utóbbit, mert első közleményemnek éppen az volt a tenorja, hogy tulbecsüljük a tuberkulint egyéb intézkedések rovására, holott ha eddig talán volt is ma már nincs erre okunk.

Nekünk magyaroknak szerencsénk, hogy ebben nem annyira a magunk kárán, mint a mások példáján tanulhatunk, ha akarunk.

A gümőkórság elleni küzdelemnek története az, hogy a mint a tuberkulin jelzett diagnosztikai hatása ismeretessé vált, elhangzott a nagy mondás, hogy a reagálókat buncózzuk le, mert evvel lesöpörhetjük a veszedelmes kórt a létezés szinteréről, vagy legalább is másuton nem remélhető mértékig csökkenthetjük. Egy oly kiváló, hangadó nemzetben, mint a német, emelkedett fel a javaslat, de persze fiaskóval kellett végződnie azon egyszerű oknál fogva, hogy állományokat lettek ott, amelyekben 60—80% reagált a híres szerre, úgy hogy felvehető volt, hogy az a tömeges mézszárlás egyet jelentett volna a marha állomány mintegy felének elpusztulásával.

Hát ebbe egy némely tenyészet bele is ment, de a zöm bölcsen vonakodott, akárhogy szépitették is előtte azt a dolgot.

Amint az emberek e kétélű fegyver hasz-

AZ „ERDELYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Növénygyógyászat.

Az ember születése óta nem volt oly tevékeny század e földön, mint a XIX. s évezredek alatt nem haladt annyit a tudomány, mint ezen század leforgása közben.

Méltán viseli nevét a „felfedezések százada“; de ne feledjük azt, hogy nem csupán gőzhajó, vasut, táviró, távbeszélő, fonográf és fényképészet s ehez hasonlók az elmúlt század felfedezései; az emberi tudomány lázasan halad, a gyermek a bölcsőben kezd lassankint az algebra tanúlni, a félképzett ember nagyon sok s szorgalma, melylyel a tudást helyettesíti és csekélyebb bére még ma is, a törvény korlátozása dacára, leszoritja pályájáról az algebristát, a végzett embert, ki teste épségét adta cserébe a korai tudásáért. Mit csináljon az ilyen kora megvénült ember, a kinek a társadalom nem nyújt olyan kenyeret, melyet kiérdemelt? Tovább küzd, tanul,

kutat s minden másodikkal rögeszméjévé lesz, hogy valamit felfedezzen s ezen az uton indulva, felkutat egy irányban mindent, a jelen könyveit turja, a multak emlékeinek hyeroglifjait igyekszik megoldani s fenekére jut szak-kutatásának, gyakran az emberi nem bölcsőjénél.

Ily kerülő utakon születtek a letűnt század szaktudósai s ily módon teremtették meg a szaktudomány számtalan ágát, olyan szaktudományokét, a melyek létezéséről eddig fogalmunk sem volt s ma már egész könyvtárt állíthatunk össze egynek-egynek az irodalmából.

Csakhogy ezek a szaktudományok legnagyobb részt nagyon fiatalok s kevés bennük a jelenben szerzett tapasztalat, a melynek nyomán meglehet belőle alkotni a pozitív adatokat; mert hiszen mindaz a mi a multban történt, egy sokkalta kevesebb tudományú emberiségtől maradt reánk örökségül, hogysem pozitív adatként szolgáljon akkor, a midőn bizonyosak vagyunk fölöle, hogy eredetke hiányzott minden segédtudomány, mely a kérdést csak némiképen oknyomozólag megvilágította volna.

Ez mind csak homályos sejtélem volt, a melynek fonálán csak óvatos tapogatózással indulhat meg a modern ember s gyakran egész életét szenteli arra, hogy egy kérdést közelebről megvilágítson.

Megboldogult nagy tudósunk, Pulszky Ferenc, egy lábával a sirban állott már, a midőn bebizonyíhatta a világ régészeinek, hogy nem csupán kő, bronz és vaskorszak, hanem rézkorszak is létezett az emberi nem történetében.

S ha látjuk azt a fáradhatatlan igyekezetet, a melylyel szaktudósaink a tudomány egy-egy ágát, saját enjüket semmibe sem véve, a legnagyobb önfeláldozással kutatják, hogy általa az emberiségnek használjanak: akkor igazán rosszlelkűséggel párosult butaságnak kell minősítenem azt az eljárást, a midőn a praktikus ember, a ki örökké csak bajainak orvoslására gondol, kineveti, kigunyolja és semmibe sem veszi, könyvmoly-nak, szobatudósának nevezi azt az embert, a ki csak bajának okáról tudja őt egyelőre felvilágosítani s megmagyarázni azt, miként jár-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat **felmondás nélkül fizeti vissza.**

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

nálatának óriási veszedelmességét felismerték, egyéb utab, módok után kutattak, s Bang daniái tanár rá is mutatott egy utra, amely nagy feltűnést keltett annak idején, de mert meg volt az az eredendő hibája, hogy a tuberkulint nem hagyta számításán kívül, maig faskóval végződött az is.

Pedig jelentékeny könnyítést jelentett az a marha tulajdonosra nézve, hogy ez ut nem vezetett a reagálók okvetlenül és kegyetlenül való legyilkolására, hanem módot látszott nyújtani állami segedelem mellett a tuberkulinnal a reagálók kiválasztására, elkülönítésére s eként a fokozatos kiselejtítésre és leületésre, egyben pedig az egészséges, vagyis nem reagáló állománynak a fertőzéstől való megvédésére.

Látszott módot nyújtani, mondom mert a nagyszabású kísérletek vége az lett, hogy az ezen védekezéssel járó óriási megterhelések a gazdaságoknak gyökerestől való felfordulására vezettek s mégis nagy általánosságban eredményképpen az mutatkozott, hogy a tuberkulinozással a veszélyes elemektől megfosztott u. n. egészséges állományban *reagálók kerültek* és kerülnek mind maig még ott is, ahol a legnagyobb szigorral hajtották végre a Bang féle eljárást.

De hát lehetett e várni egyéb eredményt a tuberkulinnal való irtástól? Én már ez eljárás hírének első felmerülésekor kimondtam, hogy nem és egy — a tuberkulin igénybevétele nélkül eszközlendő — más irtási eljárásra hívtam fel a figyelmet már e lapok 1896. évi 10-ik számában, tehát 6 év előtt.

Kizártnak kívánom tekinteni, hogy Németországban tudomást szereztek az én ajánlatom felől, de konstátalom, hogy a Bang-féle eljárással ott úgy szólván mindenütt szaktottak, az állami segínyt attól megvonták, ez irtási formával magában Dániában — a találmány hazájában is felhagytak és több helyen áttérték 2¹/₂ év előtt egy olyan küzdelemre, amely az általam hat év előtt ajánlottal lényegében egyezik, jelesül pedig a tuberkulin alkalmazását egyszerűen mellőzi. ehelyett azonban az egészségesen születő borjúkat elkülöníti, forralt és sózott tejen neveli fel és a klinikai tüzetes vizsgálat alapján *veszélyes*

elemeitől megfosztott egészséges állományba sorozzuk be akkor, mikor tenyészettségük beállott. — Szigoruan selejtezz tehát és vágóhidra itél ez az eljárás is oly individuimokat, amelyeket *klinikai tünetekből veszélyeseknek tart, mert fertőző anyagukat a külvilágba juttathatják*, de nem bánt egyelőre egyedeket, amelyek olyanoknak mutatkoznak, hogy ragályzó anyagukat a külvilágba nem juttathatják, egészséges társaikra nézve tehát nem veszélyesek, csak lehetnek azzá, amikor szinten körjelekből, tuberkulin nélkül ítélve — idejekorán pálcá töretik felettük is, és mérsáros kézbe adatnak.

Óriási könnyítéssel, gazdaságoknak fenekestől való fel nem forgatásával tehát *leg-alább* is ugyanazon cél éretik el, ami az áldatlan tuberkulinozással. Egy eként kezelt tenyészetből jóval inkább gond nélkül vásárolhat majdan tenyészállatokat a ki rá van szorulva, mint pusztán egy bizonyítvány alapján, *amely sem többet, sem kevesebbet nem mondhat, minthogy a kérdéses individuim az ojtásra nem reagált*, származott légyen különben akár a legfertőzöttebb istállóból is, avagy lett legyen már benne a tuberkulózis oly nagy mértékben, hogy éppen amiatt nem reagált a tuberkulinra.

Ehhez az eljáráshoz még mind a többi higiéniai intézkedés is, melyet első közleményemben említettem, bizonyára jóval hamarabb és kedvezőbb eredményeket ígér, mint a világ valamennyi tuberkulinja anélkül, hogy fejetetejére állítaná felforgatás képében a tenyészeteket, s óriási, el se viselhető károkkal sújtaná a marhatulajdonosokat.

Itt Magyarországon szerencsére nem mentek bele lényegesebben abba a szélmalomharcha, a melybe a külföldön ime már belefáradtak; kívánatos a közérdekben, hogy ezután se menjenek bele, hanem küzdjenek jobb nem léteben úgy, ahogy e lapok 1896. évi folyamának 10-ik számában mondva van. Mondva van pedig ott a következő:

1. Az általunk és az állatorvos által megejtett elfogulatlan és tüzetes vizsgálat után egészségesnek talált állományt különítsük el a betegnek és gyanusnak talált álló-

mánytól s kezeljessük e két állományt egymástól függetlenül minden tekintetben külön.

2. A betegem irtalom nélkül, még nagyobb veszteség esetén is, mihamarabb adjunk tul és pedig lehetőleg feljavítván azokat, vágóhidon értékesítsük.

3. A gyanus példányokat is csak addig tőrjük, míg nagyobb károsodás nélkül adhatunk túl rajtuk.

4. Beszerzéseknél kutassuk ki jól a forrást, vizsgáljuk meg jól az individuimot s állítsuk azt, ha gyanutlan, az egészségesek mellé, de azoktól deszkafallal mégis elkülönített helyre, gyanu esetén pedig, a gyanusak csoportjába.

5. Minden borjút csak egészséges tehéntől eredő tejjel itassunk; ahol a tüzelőanyag olcsó, ott a gyanus állatok tejét is fel lehet erre használni forralás után.

Rosszul fejlődő, köhécselő borjun azonnal adjunk túl.

7. Fektessünk súlyt összes állatkezelésünkben az egészségtan szabályaira s különösen juttassuk sok szabad levegőhöz állatainkat és ne zsaroljuk fejéssel túlon-túl teheineiket.

8. Tartsuk *gümőkorosnak* az oly állatot, amely folytonosan borzas, száraz, feszes bőrű, lázzadozó, szárazon, erőtlően köhécselő, sovány, s melynek bárhol is a testén (kivált torokjáraiban, tőgyében) mirigy daganata (gümője) van.

9. Tartsuk gümőkóra *gyanusnak* az olyan marhát, amely nemkülönbben borzas s bár ritkán, de kivált reggeli kihajtásnál és itatásnál szárazon köhint, melynek tejjhozama vagy ugrásokat mutat, mely nehezen fogamzik, elvetél, vagy üzekedési dühben szenved

10. Amely állat ezen két előbbi pontban felsorolt főbb és a laikus által is felismerhető jeleket nem mutatja, azt *egészségesnek* tartjuk.

A védekezésnek és irtásnak ez egyszerű, kevés kárt okozó formájával amúgy márólholnapra a kalamitást az igaz, hogy ketté nem vágthatjuk, de a kívánatos sikerhez valamivel hosszabb idő múlva s igen szerény áldozattal mégis elérhetünk. Nos jeleztem, hogy nem is lehet feladat meglevő tenyész-

jon el a jövőben, hogy hasonló baj ne érje; de a bajt eloszlató orvosságot egyelőre számára nyújtani nem tud vagy nyújt s az nem segít azonnal, akkor még sarlatánnak is deklarálja, nem gondolván meg azt, mennyi tanulmány és tudásnak az árán szerezte meg az a szegény tudós azt, hogy a bajnak okát felismerte s ma még annak eloszlató orvoslása fölött csak töpreng és kísérletez, ki tudja még meddig s ki tudja ő lesz-e az avagy valamelyik szerencsésebb utóda, ki arra reá akad? Régóta felismerték már a láznak okát az orvosok; de azt, hogy a chinafa gyógyszer terem reá, csak akkor fedezték fel, a midőn már millió és millió ember pusztult el a lázban.

És éppen földmivelőink és egyéb gazdaságaink azok, a kiknek ajkáról oly gyakran hallunk elrebbenni meggondolatlan, gúnys szavakat, a melylyel a földmivelési szaktudomány előkelő, önfeláldozó apostolait illetik akkor, a midőn nem tudnak orvosságot nyújtani rögtön egy-egy baj ellen.

Elismerem, hogy jajsavuk jogos, a mi-

dőn egy-egy vész tönkrejutással fenyegeti szegény gazdáinkat; de azért elismeréssel kell a tudomány iránt viseltetnünk s időt engedni a kutatásra.

Micsoda óriási vészkiáltás volt az, amidőn a filloxera ellepte Európa szőlőit; de micsoda átkozódás és szitkozódás s nagy tudományos neveknek a sárban való meghurcolása tört ki akkor, a midőn a szaktudósok védekező anyagul a szénkénegezést ajánlották, a mely persze a legtöbb esetben nem használt a praxisban, bár a tudós laboratóriumában a legnagyobb pontossággal bevált mint filloxera irtószert, s vannak még ma is olyan szőlősgazdák, a kik lári-fári dolognak tekintik az európai szőlővesszők szénkénegezését s másban és nem magukban keresik a hibát, midőn némelyek még ma is öntik a földre a drága szénkéneget vagy ha előirt adagokban fecskendezik is szét a föld alatt, akkor olyan tőkéket akarnak általa megvédeni, a melyek nem rendes sorokban és nem egyenletes távolságban állanak egymástól, úgy, hogy az egyiknek több jut az anyagból, mint a má-

siknak. Így nem lehet védekezni, mert hiszen tudjuk azt nagyon jól, hogy a morfium is például igen hathatós orvosság az emberre nézve, de csak bizonyos adagban s ha az nagyobb a kellesténél, akkor öl.

Miként tehát látjuk, gyakran nemcsak az a baj, hogy nincs még valamely baj ellen meghatározott orvosság, hanem még az is, hogy a meglevőt nem tudja okszerűen felhasználni a gazda s ha azután az okszerűtlen kezelésnek nem látja rögtön a hatását, azonnal kimondja rosszaló véleményét a szer fölött.

Nagyon sok a földmives baja s nagyon sokféle a növényvilág betegsége, melyeket különféle tényezők okoznak s nagyon sok szaktudományú férfinak kell még születnie és életét áldoznia arra, hogy mindennemű bajra és betegségre orvosságot tudjon ajánlani! És azért ne becsmérjük a tudományt, hanem járjunk, közöljük szakférfiakkal tapasztalatainkat, bármily csekély fontosságúknak látszanak is azok lenni; ne irigykedjünk s ne nevéssük ki a szomszédot, kinek vetése azon

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

teknek alapjaikban való rögtöni megingatása, vagy éppen a föld színéről való azonnali lesepése, hanem gátvetés a baj további elhárapódzása, nagyobb uralomra vergődése elé és fokozatos, katasztófákat nem okozó leküzdése egy oly bajnak, amely maga is fokozatosan, még pedig meglehetősen lassu tempóban, de biztosan harapódzik tovább, ha vele szemben tétlenek maradunk.

Hála és köszönet különben intéző köröknek, hogy a Bang-féle eljárásba eddig bele nem vitték a magyar gazdákat, hanem erős megfontolás tárgyává tették azt; evvel ki se számítható kellemetlenségektől és károsodásoktól mentvén meg őket is, de segélynyújtás esetén az államkincstárt is.

Monostori Károly.

A növények megkarózása.

Igaz, hogy a nagy természetben senki sem gondolja azon növényzetet, a mely nem szolgálja az emberiség érdekeit s így nem is karózza senki a kuszó növényt; de azért a természet nagy rendje még sem hazudtolja meg magát ott sem, mert kuszó növény egyáltalán nem tenyészik máshol, mint ott, ahol van mire felkúsznia. A fára felfutó repkény kivesz, ha kivágjuk a fát s a vad komló elpusztul onnan, a honnan elpusztult a bokor vagy cserje.

Ha azután az ember oly helyen kényszeríti tenyészni a kuszót, hol természetes támaszra nem talál, ott tessék azt megkarózni. A vadrózsa sem szorúl karóra künn a szabadban; de ha nekünk tetszett vékony törzsét a kertben oly koronával ékesíteni, a melyet az nem bír meg, akkor ne sajnáljuk tőle a karót sem.

A karózásnak, mint tudjuk, több neme van, kezdve a muskátlis cserép apró karójától, az őszi barack és törpe körtefa vasból készült kerítéséig.

Nem is erről a karózásról akarok szólni, mert ennek egyoldalú jelentőségét, mint támaszt, eléggé ismerjük; hanem fejtegetni akarom a karózás miként való alkalmazásának egyéb célirányosságát is, a melyről az ismeretek nem oly általánosak.

Legelőszőr is a komlónál tapasztalták, hogy az, bizonyos hibás karózás mellett sokkal silányabb termést hozott, mint más, okoszerűbb karózás alkalmazása után.

Legelő sorban nagy ártalmára van a komlónak a facölöpök használata, mert ezeknek héjja alatt és hasadékaiban a komlónak annyi ellensége lakozik és talál biztos menhelyet télen-nyáron, hogy termésünket igen megtizedeli. Ez különben áll, más vastag farkókra is.

Másodsorban nagyon kell ügyelni arra, hogy a komló karózása sűrű ne legyen s a világosságot és levegőt el ne zárja a növénytől. Legalkalmasabb tehát, ha a sorokat úgy ültetjük, hogy azok nyugatról kelet felé húzódnak, mivel így hatol közéjük a legtöbb olyan napsugár, a mely elteti őket a nélkül, hogy perzselő, déli sugarait a gyökérzetre bocsájtathatná.

Azonban a levegőnek előnyös járását csak a ritkább sorok segíthetnék elő; már pedig a gazda szereti földjét kihasználni s azért a ritkább ültetést nem igen kedveli s így kettős kárt okoz magának, mert először is a levegőt zárja el komlóföldjéről, másodsor pedig a sűrű sorok oly nagy árnyékot vetnek egymásra, hogy az okvetlen káros befolyással van a komló fejlődésére. Ezért történt, hogy a komlótermelők gondolkodni kezdtek, mit lehetne csinálni, miszerint a terület is teljesen ki legyen használva s minden hátrány is mellőzve legyen? És ekkor rájöttek egy igen előnyös karózási módra, a melynél az oszlopok nem fából, hanem vasból vannak, de csak a széleken állanak s elvértve, erősítésül lesznek a közép felé alkalmazva; egyebekben sodronyszálak szolgálnak a komló felfuttatására, de azok sem merőlegesen futnak alá, hanem rézsút és pedig délről észak felé dőlve, úgy, hogy az északi légáramlat szabadon becsapjon a sorok közé s azoknak tövéig lehatoljon.

A tetőn már vízszintes irányban futnak a sodronyok s így vezetik a növényt, még pedig okoszerű karózásnál már két méternyi magasságban, mert magasabba nem igen tanácsos a komlót vezetni, valamint más kuszó növényt sem, mivel a kuszóknak az a tulaj-

donságuk, hogy mentül hosszabbra nőnek száraik, azoknak vége annál jobban megvastagodik s így bővebb nedvtáplálékra is szorúl, a melyet pedig nem a magas indák szívnak magukba s nem azok emelik fel magukhoz, hanem a gyökérnek kell a vizemelő gépnek lennie, annak kell az erőt pazarolnia, különösen a növény oldalhajtásainak rovására, amelyek a fejlődésben ez által meglehetősen elmaradnak. Azért nekünk kell azon lennünk, hogy a vizet ne kelljen túlmagasra emelnie a gyökérnek; a mit természetesen azáltal érünk el, ha nem alkalmazunk túlmagas karózást.

A ferde irányban való felfuttatásnak még azon előnye is meg van, hogy maga alatt a talajt jobban beárnyékolja, mintha függélyes irányú. A napsugarak így nem hatván oly perzselőleg a földre, az hűvösebb marad egyrészt, másrészt pedig a bevett nedvességet nem bocsájtja ki egyhamar magából.

Ezt a magyar parasztagazda már régen tudja s azért a futóbabot soha sem karózza egyenesen, hanem rendszerint négy bokornak a karót dőti össze gula alakban s azok alatt a föld még jó sokáig nedves marad akkor, midőn köröskörül a szárazságtól már régen felrepedezett.

Hogy mily hatással van a talajra a beárnyékolás-e módja, azt a kísérletek mutatják meg legjobban, s azokból a következő kis táblázatot mutatom be példaképpen, a mely forró augusztusi napokban megejtetett kísérletek eredménye, a midőn már hetek óta nem volt eső. A kísérletezés öt egymás után következő napon ejtetett meg és pedig a talaj hőmérsékletére vonatkozólag 10 cm. mélységben és a nedvesség % tartalmára vonatkozólag pedig 20 cm. mélységben:

A talaj hőmérséklete Celsius fokokban:

1-ső napon	babnál egyenes karózás mellett	15°15'	ferde karózás mellett	14°80'
2-ik "		15°67'		15°07'
3-ik "		17°05'		16°35'
4-ik "		19°07'		17°67'
5-ik "		19°32'		18°38'
Átlagban		17°25'		16°45'

bajban megy tönkre, a melynek orvosságát mi már régen kitaláltuk, mert hasznunkra az soha sem válik, hogy a szomszéd vetése nem sikerül, azért mi nem fogunk egy fillérel sem többet kapni buzánkért, mint amennyit a spekuláció a börze napi árfolyamán kikiált; hanem igenis, elérhetjük azt, hogy a szomszéd beteg vetése miatt, ha a betegséget valamely elősdi okozta: évről-évre drága pénzen kell a magunkét védeni mert a szomszédéről átcsap különben az elősdi hozzánk is és bennünket is tönkre tesz. S szolgáljon közlékenységünk jutalmául ama megnyugtató tudat is, hogy mi is lendítettünk egy szemernyit az emberiség javára, tehetségünkhöz mérten, a növénygyógyászat terén. Az érdem egyenlő nagy, mert mindenki annyival járul a sikerhez, a mennyivel bír; a tudós kutatásának eredménye, melyet közre bocsát, neki éppen annyit érő kincse lehet, mint nekünk egy féltve őrzött titkunk, a melyet a köznek átadunk.

Eszembe jut egy régi kis francia olvasókönyvnek egy kis meséje, melyben a mesekirály, hogy nevét megörökítse, a saját vagyó-

nából rengeteg összeget áldoz, hogy egy óriási méretű templomot építtessen s midőn az kész, a bejárat elé véseti a köbe, hogy ő építtete azt a saját pénzéből s ime, reggelre kelve, alája van vésvé a fölliratnak a sor hogy „az építéshez ugyanannyival járult hozzá Marion koldus asszony is.“ Marion épen a templom küszöbénél guggolt, midőn a király meglátta a felirat kibővítését és rögtön felelőségre vonta a koldusasszonyt, a ki a következőleg felelt: „Felséges királyom egy millió frankot áldozott e templom építésére, én pedig egy alkalommal egy sou ára szénát vásároltam s azt azon ökrök egyike elé vetettem eledelül, a melyek a köveket hordták a templom építéséhez s nekem az egy sou éppen annyi vagyon, mint felségednek az egy millió frank!“

Ne takarékoskodjunk tehát mi sem a mi egy-egy sounkkal s ne irigyeljük azt, a bennünket legjobban érdeklő tudomány oltárára áldozatul lerakni és érdemünk nagy lesz, mert a növénygyógyászatnak még igen sok soura van és lesz szüksége, mert még nagyon fiatal tudomány.

Hány ezer éves multra tekinthet már vissza az orvosi tudomány s mennyire a kezdet kezdetén áll még a legtöbb oly dologban, a mely az emberre kárlehetetlenül halált hoz, mert az orvosi tudomány még nem fedezte fel ellenszerét s csak azáltal igyekezik a bajon segíteni, hogy a beteg ember fájdalmait csillapítja és szervezetét erősítő szerekkel hosszabbítja meg néhány rövid nappal földi létét. S ha ez a nagymúltú tudomány — dacára óriási haladásának, a mult század végén felállított bacillus-elmélet és oltógyógykezelés sikeresen elérte, — még is még mindig oly kezdetleges terén áll a terapiának, hogyan kívánhatunk és várhatunk ma már csodadolgokat a növényterápia terén; a mikor még a növénypatológia is csak csecsemőkorát éli! Azért elégedjünk meg avval, amit a tudomány e téren eddig is nyújt, becsljük meg és használjuk fel okoszerűen, sőt iparkodjunk hozzájárulni a saját tudásunkkal is!

Krenedits Ödön.

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

Fodor József butorgyáros

cs. és kir. udvari szállító
kárpitós és diszitó.

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-utca 6.

(Status-palota.)

Kolozsvárt, Szentegyház-utcai raktárainban állandóan nagy választék saját műhelyemben készült izléses és szolid kivitelű ebédlő, háló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivittelig.

Teljes lakásberendezések vállalata rajzok szerint is, szigoruan stilszerű kivitelben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Mérsékelt szabott árak.

922

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi önállóságáért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közcélú akcióknál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg más lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését mult évi december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfi támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányú szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

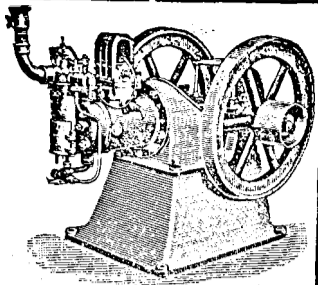
(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

A gyakorlatban
legjobban bevált
benzinmotorok
és
lokomobilok

(a viláhirű)

BAECHTOLD és Tsa

svájci (Steckborn-i) gyárból) kaphatók:

Molnár és Pintér

technikai cégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a.

Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére.

Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
"	20 HP.	7200 "
"	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
"	4 HP.	4200 "
"	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

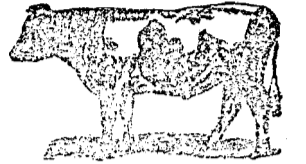
gépolaaj, égőolaaj, kocsikenőcs, gabnazsák, kazaltakaró, repce és cséplőponyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb.

legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864)

Kurczk
és
TyúkFotozinkografiai
műintézet
készíti a legjobb
minőségű
nyomatványhoz

Budapest, VIII. Szeplőkirályi-utca 13

955.

4 törzs
Plymouth
Rock
tyúkeladó.
Áruk 50 korona.Cím a kiadó-
hivatalban.
(1003.)Kovácsnak ajánko-
zik teljesen képzett
gyári kovácssegéd ura-
dalmakba. Czime 336.
szám alatt megtudható
a kiadóhivatalban.Simmenthali
üszökmegvételre kerestet-
nek (12-15 db.)Levélbeli ajánlatok a ki-
adóhivatalhoz kéretnek.
(1005.)**Ganz és Társa** vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darál-
lás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, ön-
működő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- ésegyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat,
szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detachurók-
és egész malomberendezéseket.Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.Elektromos világítási és erőátviteli telepeket.
Mindennemű kéregöntvényt.Bánki rendszerű benzin és petroleum móto-
rokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.**Alfa Separator R. T.**

Iroda: Budapest, V., Balthory-utca 4.

Gyár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546).